

Minister Infrastruktury

Znak pisma: DGW-4.054.4.2025.KG
Warszawa, 07 marca 2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 7502 z dnia 23 stycznia br., Pośla na Sejm Pana Tomasz Kostusia, w sprawie zwiększenia zabezpieczeń przeciwpowodziowych na Odrze na odcinku Żelazna-Niewodniki-Narok, niniejszym przekazuję następujące informacje przekazane przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Zasygnalizowana przez Wójta Gminy Dąbrowa konieczność umocnienia i podwyższenia wałów przeciwpowodziowych na Odrze na odcinku Żelazna-Niewodniki-Narok, zgodnie z poczynionymi ustaleniami, dotyczy następujących obiektów:

- 1) wał przeciwpowodziowy – brzeg „L” - L=4,60km, Narok, rzeka Odra w km 167+000-170+000 (zwany dalej: obiekt nr 1);
- 2) wał przeciwpowodziowy – brzeg „L” - L=3,90 km, Otok, rzeka Odra w km 164+000-168+000 (zwany dalej: obiekt nr 2);
- 3) wał przeciwpowodziowy – brzeg „L” - L=3,254 km, Wał polderowy „Sławice-Żelazna” wraz z wałami łącznikowymi, rzeka Odra w km 160+000-164+000 (zwany dalej: obiekt nr 3);
- 4) wał przeciwpowodziowy – brzeg „L” - L=4+382 km, Wał polderowy „Sławice - Żelazna” wraz z wałami łącznikowymi, rzeka Odra w km 156+000-160+000 (zwany dalej: obiekt nr 4).

W związku powodzią, jaka miała miejsce we wrześniu 2024 r., ww. obiekty zostały poddane oddziaływaniu wezbrania na rzece Odra, spełniając swoje zadanie, tj.: zabezpieczyły przewidziany ich oddziaływaniem obszar przed rozlaniem się fali powodziowej, zapewniły skuteczne przeprowadzenie wód w obrębie wyznaczonej do tego przestrzeni oraz wytrzymały oddziaływanie naporu objętości wody i niesionego przez nią materiału, zachowując stabilność konstrukcji i nie ulegając przerwaniam czy innym formom możliwych mechanicznych uszkodzeń. Mając na uwadze skalę zjawiska, jakiemu poddane zostały budowle przeciwpowodziowe, a także obowiązki wynikające z ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane, w szczególności na podstawie art. 62, ust. 1, pkt 4 w zakresie kontroli bezpiecznego użytkowania obiektu budowlanego, przeprowadzono w dniu 9 października 2024 r. czynności kontrolne stanu tych obiektów.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez PGW WP, działania kontrolne zostały wykonane w oparciu o dostępną dokumentację projektową, poprzednie oceny stanu technicznego obiektów oraz wyniki oględzin dokonanych w terenie. Z przeprowadzonych prac sporządzono protokoły kontrolne. Wykonane czynności obejmowały kontrolę:

podłoża, korpusu i jego konstrukcji, stanu budowli wbudowanych w korpus, urządzeń przeciwfiltracyjnych (w przypadku ich występowania), urządzeń drenażowych, dróg, umocnień skarp i korony wałów, aparatury kontrolno-pomiarowej oraz nieprawidłowości mogących powodować zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia czy zagrożenia środowiska. Oceny ww. przywołanych poszczególnych elementów stały się podstawą do wskazania zaleceń z bieżących czynności, a także stanowiły czynniki składowe decydujące o wydaniu ostatecznej oceny stanu technicznego obiektu oraz wskazania o możliwości lub braku możliwości ich bezpiecznego użytkowania.

Ustalono, że wały przeciwpowodziowe spełniają standardy:

- 1) klasa obiektu budowlanego: III – obiekt nr 1 i nr 2 (budowle zaprojektowane i wykonane przed 1939 r.);
- 2) klasa obiektu budowlanego: I – obiekt nr 3 i 4 oraz I, II i III dla odcinka wału polderowego zamykającego Sławice-Żelazna (obiekty wybudowane w 2023 r.)

Stan techniczny obiektów nr 1 i nr 2 oceniono jako dostateczny, wskazując na możliwość jego dalszego bezpiecznego użytkowania, tym samym nie stwierdzając potencjalnego zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia czy zagrożenia środowiska.

Stan techniczny obiektów nr 3 i nr 4 oceniono jako dobry, wskazując na możliwość jego bezpiecznego użytkowania i tym samym nie stwierdzając potencjalnego zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia czy zagrożenia środowiska.

Mając na uwadze powyższe ustalenia, PGW WP wskazuje, że wały na wskazanym w interpelacji odcinku Żelazna- Niewodniki-Narok spełniają wymogi techniczne decydujące o możliwości ich użytkowania. Sygnalizowane wątpliwości dotyczące potencjalnego przelania fali powodziowej przez wały nie są, w ocenie PGW WP, związane ze stanem technicznym obiektów, a ich konstrukcją. Jak wskazano powyżej, część z przedmiotowych obiektów została zaprojektowana i wykonana przed 1939 r. Obiekty te funkcjonują zatem ponad 80 lat, a ich parametry techniczne i zastosowane rozwiązania inżynierskie odbiegają od aktualnie stosowanych. Ponadto należy zaznaczyć, że budowle hydrotechniczne, podobnie jak inne eksploatowane obiekty, zachowują odpowiednią sprawność w ramach warunków przewidzianych na etapie projektowania, która w sposób naturalny może obniżyć się w trakcie wieloletniej eksploatacji. Mając na uwadze, że powódź to zjawisko o zróżnicowanej skali, którego warunki tylko częściowo można kontrolować, obiekty przeciwpowodziowe w trakcie przeprowadzania wezbrania należy stale monitorować oraz reagować na czynniki takie jak pojawiająca się punktowo filtracja. Podobnie przypadki ewentualnego przelania masy wody przez koronę wału nie świadczą o braku sprawności technicznej urządzenia, ale o fakcie wezbrania ponad zaprojektowaną wydolność urządzenia, czemu można próbować przeciwdziałać poprzez interwencyjne próby zwiększenia wysokości obiektu za pomocą dokładania na szczycie kolejnych warstw uszczelnień.

Jednocześnie Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie poinformowało, że Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach ujął wał przeciwpowodziowy rzeki Odry – brzeg „L” - L=4,60km w m. Narok oraz wał przeciwpowodziowy – brzeg „L” - L=3,90 km w m. Otok w planach dotyczących usuwania szkód powodziowych. Realizacja przedmiotowych zadań rozpocznie się po uzyskaniu środków finansowych na ten cel

i będzie polegać na wykonaniu dokumentacji projektowej i uzyskaniu wymaganych decyzji, a następnie wykonaniu robót budowlanych.

W ramach poprawy zabezpieczenia przeciwpowodziowego na terenie gminy Dąbrowa PGW WP zaplanowało również realizację zadania pn. *Przebudowa Polderu Żelazna. Etap II*. W ramach I etapu inwestycji, wykonanego w latach 2019-2023, PGW WP zrealizowało 11,07 km wałów przeciwpowodziowych wraz z ich uszczelnieniem i urządzeniami towarzyszącymi. Realizacja zadania umożliwiła wzrost retencji polderu o około 3,8 mln m³. Etap II przebudowy Polderu Żelazna zaplanowano do realizacji w latach 2025-2027 w ramach środków programu operacyjnego *Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027* i budżetu państwa. Koszt całkowity zadania oszacowano na kwotę ok 64 mln zł, z czego ok. 51 mln zł zostanie sfinansowane ze środków europejskich. W ramach etapu II PGW WP planuje dokończenie przebudowy istniejących wałów przeciwpowodziowych na odcinku 4,13 km wraz z urządzeniami towarzyszącymi, co zwiększy zdolności retencyjne polderu do 9,7 mln m³. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez PGW WP zadanie jest w pełni przygotowane, a wniosek o jego dofinansowanie ze środków europejskich ma być złożony jeszcze w I kwartale 2025 r.

Z poważaniem,

Dokument podpisany elektronicznie przez:
z upoważnienia Ministra Infrastruktury
Przemysław Koperski
Podsekretarz Stanu